

• **Чин и безчинство в Църквата** – разсъждения върху същността на църковната йерархия

• **Коментар:**
Любовта не се огражда

стр. 3

• **С гумите на светците и с гуми свои** – митрополит Антоний Сурожки за правдивата молитва

• **Апостроф:** На Страшния съд СПИН-ът не е привилегия

стр. 6

• **Просвещение и общение с Бога** – за значението на метода в духовната просвета

стр. 6

• **Св. Дазий Доростолски** – първият Христов мъченик в българските земи

стр. 7

11 май в Рим

Празникът на славянските просветители равноапостолните братя Кирил и Методий, които Православната църква чества на 11 май, тържествено бе отбелязан и от българската общност в Рим.

С благословението на Негово Светейшество Българският патриарх Максим на 10 май в Италия пристигна официална църковна делегация – Негово Високопреосвещенство Врачанският митрополит Калиник и Високопреподобният архимандрит Борис, главен секретар на Светия Синод.

На 11 май празникът започна с тържествен молебен в базиликата „Сан Клементе“ на гроба на св. Константин-Кирил Философ.

Молебенът беше отслужен от митрополит Калиник, архимандрит Борис и дякон Иван Иванов (специализант в Рим). В службата взеха участие и много българи, учещи и живеещи в Рим.

Официални гости бяха министърът

на външните работи Соломон Паси, посланикът на България във Ватикана доп. Владимир Градев и дипломати.

По традиция молебенът завърши с химна „Върви народе възродени“, в чието изпълнение се включиха всички, дошли да почетат паметта на св. братя Кирил и Методий.

Тържествено слово, посветено на празника произнесе Врачанският митрополит Калиник. Поздравление поднесе и министър Паси.

След това българската делегация бе приета от папа Йоан Павел II във Ватикана, където Негово Високопреосвещенство митрополит Калиник произнесе слово за великото дело на светите братя. Той благодари за възможността всяка година българската община в Рим, начело с духовници на Българската православна църква да чества с молебен на гроба на св. Кирил празника на Славянските просветители.

Дякон Иван ИВАНОВ

Официална визита на папа Йоан Павел II в България

На 24 май в 11,30 ч. Негово Светейшество Българският патриарх Максим и синодални архiereи на Българската православна църква приеха в Синодалната палата държавния глава на Ватикана папа Йоан Павел II, по негова молба.

Посещението бе в рамките на официалната визита на папата в нашата страна, състояла се от 23 до 26 май по покана на правителството и католическата общност в България.

Българският патриарх и Високопреосвещените митрополити на Православната ни църква оказаха на официалния гост традиционното българско гостопри-

емство. След размяната на кратки приветствени слова делегацията от Ватикана любезно връчи на домакините ракла с мощите на св. мчк Дазий Доростолски, прославил Христа с мъченическа смърт през III в. в днешния български град Силистра.

На папа Йоан Павел II и придружаващите го лица бе предоставена възможността да посетят българските светини от общонационално значение – храм-паметника „Св. Александър Невски“ и Рилския манастир.

(Житието на св. мчк Дазий Доростолски публикуваме на стр. 7)

ЦВ

С какво тяло ще възкръснем за трансплантацията

Ако разтворим новите си здравни книжки на последната страница, ще открием една декларация за дарение на органи и тъкани след смъртта. Тя може да се попълни от здравноосигурено лице или от попечител, настойник. Тази декларация поставя всеки лице в лице с въпроса: какво да направя, какво решение да взема? Този въпрос за нас, християните, звучи и като: как трябва да постъпя като православен християнин и какво е църковното становище по този въпрос? Отговора ще се опитаме да намерим в принципно установените от християнството истини за страданията, любовта и саможертвата, както и за заградбата участ на тялото и душата и възкресението на мъртвите при Второто пришествие на Христа.

Какво представлява трансплантологията

Тя е сравнително нов дял на медицинската наука за теорията и практиката на присаждането на тъкани и органи от жив донор или труп, животински и синтетични материали и фетални тъкани (тъкани от човешки ембриони). Като изключим случаете на трансплантации на животински тъкани или синтетични материали, на чинто етически измерения ще се спрем накратко по-долу, трансплантацията е не-

мислима без жертва. За да се извърши присаждане на един човек, трябва да се вземе от друг; за да се спаси един човешки живот, някой трябва да жертва приживе или след смъртта си част от своето тяло, а може би и човешкото си достойнство, убежденията си или шанса си за вечен живот.

Идеята за жертвата присъства във всички религии – древни и нови, племенни, национални и световни. Тя е дълбоко вкоренена в човешкото естество, но днес, в условията на господстващата хуманистично-атеистична култура, идеята за жертвата вече регулира не отношенията между Бога (боговете) и човека, а единствено междучовешките отношения. Особено значение идеята за жертвата получава в съвременната медицина, в частност в трансплантологията, където тя приема формата на даряване на органи в името на спасяването на човешки живот и се превръща в нов символ на любовта, милосърдието, взаимната грижа и спасението на живота. В рекламните кампании се залага именно на естествената вродена в човека склонност към саможертва в служение на Бога и ближния, като умело се борави с човешкото състрадание, с кадри на обречени на смърт нечисти деца, нечии майки, нечии бащи, нечии спрузи... Но

хората логично си задават въпросите: ами ако моите и на близките ми органи се използват за удължаването на живота на някой злодей или мерзавец, който сам е увредил здравето си със своя безумен и греховен начин на живот? Ами ако някой спекулира с моето съгласие да даря органите си за трансплантации и ускори края ми? Кой и с какви критерии ще определи дали нямам шанс да живея, преди да разчлени тялото ми? Имам ли право да дарявам нещо, което принадлежи на Твореца? С какво тяло ще възкръсна и ще се явя за съд пред Господа? Доскоро си задавахме подобни въпроси само хипотетично, повлияни от някоя току-що гледана по телевизията американска драма. Сега въпросът стои ребром пред всеки българин – вървящ или атеист: съгласен ли си да дариш след смъртта си своите органи и тъкани за трансплантации на обречени на смърт хора и в случай на нужда, ще разчиташ ли и ти на чужди органи? Бурното развитие на трансплантологията в наши дни се извървя пред нуждата от все повече и повече органи за присаждане, а нас – пред необходимостта сериозно да се замислим и да се погрижим не само за заградбата участ на душата, а и за своето тяло след смъртта.

На стр. 4

Честване на 49 години от възстановяването на Българската патриаршия

На 10 май в ПКСХП „Св. Александър Невски“ Негово Светейшество Българският патриарх Максим отслужи тържествена св. Златоустова литургия в съслужение с Негово Превосвещенство Знеполски епископ Николай, патриаршески викарый, Негово Високопреподобие архимандрит Йоан, протосингел на Софийска митрополия, Негово Благоговейство свещеник Николай – председател на храм „Св. Петка“ и Негово Благоговейство

свещеник Кирил – ефимерий на Софийската духовна семинария.

След св. Литургия Негово Светейшество извърши благодарствен молебен и поздрави всички богомолци с празника. В молебна взеха участие 20 свещенослужителя от 14 столични храма.

Празнично слово във връзка с честването произнесе Негово Превосвещенство Знеполски епископ Николай.

Софийска св. митрополия

Светла събота

На 11 май Православната църква чества паметта на св. равноапостоли Кирил и Методий. В навечерието на празника в ПКСХП „Св. Александър Невски“ бе отслужено пасхално бдение (пасхална вечеря и пасхална утрения), предстоявано от Негово Превосвещенство Траянополски епископ Иларион, патриаршески викарый, в съслужение с храмовото духовенство.

На самия празник Превосвещният епископ Иларион отслужи св. Литургия. В нея взеха участие духовниците от храм-паметника старв. ик. Станой Андонев, йерей Антон Найденов и дякон Георги Янков, както и духовенството от храма

на Руската църква в София „Св. Николай“ – прот. Александър Карягин, прот. Симеон Минчев и йерей Николай Нешев.

В края на литургията епископ Иларион произнесе слово, в което разказа за светлия живот на двамата славянски просветители.

Важно е да отбележим, че на 11 май храм „Св. Александър Невски“ чества един от храмовете си празници, тъй като северният олтар в патриаршеската катедрала е посветен на св. братя Кирил и Методий. Заради това и пасхалното бдение и божествената св. Литургия бяха извършени на този олтар.

Д. БОБЧЕВ

Молебен на 24 май

На 24 май, Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост, в патриаршеския катедрален храм „Св. Александър Невски“ Негово Светейшество Българският патриарх Максим отслужи благодарствен молебен в съслужение с архиерей на Българската православна църква и православно духовенство. Присъстваха министър-председателят на Република България Негово Величество Симеон Ц и официални лица. След моле-

бена участниците поднесоха цветя пред паметника на св. братя Кирил и Методий.

За съжаление тази година присъстваха много по-малко хора от обикновено. Причината беше блокадата на целия столичен център във връзка с необичайните мерки за сигурност, наложени при официалното посещение на папа Йоан Павел II в страната ни. Това направи достъпа на гражданството практически невъзможен.

ЦВ

Литийно шествие на празника на св. Николай Софийски

На 16 май, срещу празника на св. Николай Софийски, след Великата вечерня бе извършено за първи път литийно шествие от едноименния столичен храм до мястото, където са Николай мъченически е загинал през 1555 г.

Начело на литията бе иконата на светеца и частиците негови мощи, пазени в специална рака в храма. След тях в шествието вървяха викарят на Софийска митрополия Знеполски епископ Николай и много свещеници – представители на почти всички столични храмове, певци, семинаристи и голямо множество миряни.

В двора на параклиса бе извършен водосвет, след което литията се завърна в храма, където епископ Николай проповядва и пожела литийното шествие на този ден да стане традиция.

На самия празник 17 май св. Литургия отслужи Негово Светейшество Българският патриарх и Софийски митрополит Максим в съслужение с Високопреосвещените митрополити – Видински До-

метиян, Варненски и Великопреславски Кирил, Русенски Неофит, Неврокопски Натанаил, Ловчански Гавриил, бивш Нюборкски Геласий, Превосвещените – Траянополски епископ Иларион – патриаршески викарый, Знеполски епископ Николай – викарый на Софийската митрополия, Високопреподобните – архим. Борис – главен секретар на Св. Синод, архим. Сионий – ректор на СДС „Св. Иван Рилски“, архим. Йоан – протосингел на Софийската митрополия, архим. Флавиан – ефимерий при столичния м-р „Св. прор. Илия“, архим. Варнава от Неврокопска митрополия, ик. Спас Михайлов – председател на църковното настоятелство при храма, свещеник гост от Еладската православна църква, свещеници от Софийска епархия и др.

Проповядва Негово Високопреосвещенство Русенският митрополит Неофит. Пасхалната радост на всички, починали паметта на св. Николай Софийски и получили неговото молитвено застъпничество пред Бога, бе пълна.

Димитър БОБЧЕВ

Вести от Пловдивска епархия

На 9 май – Пренасяне мощите на св. Николай Чудотворец (Летни Никуден) – Негово Високопреосвещенство Пловдивският митрополит Арсений посети с. Строево, където отслужи празнична св. Литургия в местния храм „Св. Николай“ в съслужение с енорийския свещеник на селото Димитър Милков, свещ. Кирил Тошев от с. Труд, свещ. Марко Марков от Сопот и свещ. Славко Добрев от храм „Св. Троица“ в Пловдив.

След св. Литургия Негово Високопреосвещенство отслужи водосвет пред храма и направи заедно с кмета на с. Строево първа копка за нова камбанария.

На 10 май, Света Богородица – Живопримни източник, Негово Високопре-

освещенство Пловдивският митрополит Арсений отслужи празнична св. Литургия в храм „Св. Петка“ в с. Караджово. В съслужение с Негово Високопреосвещенство в литургията взеха участие ик. Петко Хаджиламбрев, архиерейски наместник на Асеновградската духовна околия, енорийски свещеник на с. Караджово Красимир Араламов, ик. Йордан Митков от митрополитския храм „Св. Марина“ в Пловдив, както и свещеници от Асеновград и околността. След св. Литургия Негово Високопреосвещенство митрополит Арсений отслужи традиционния за този ден водосвет.

Културно-просветен отдел на Пловдивска митрополия

ДОКУМЕНТИ

† МАКСИМ, Патриарх Български

Приветствие

при официалното посещение на папа Йоан Павел II в Синодната палата на Българската патриаршия, 24 май 2002 г.

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

Всиянието на вечната и непреходна пасхална радост от Възкресението на нашия Спасител и Господ Исус Христос посрещаме Вас и съпровождащата Ви делегация с традиционното за нашия народ поздравление „Добре дошли“ на българска земя и в древната българска престолнина София, украсена с името на Божията Премъдрост.

Преди официалното кръщение на славянобългарския род този богоспасем град е имал честта да посрещне апостолски приеминици в лицето на епископата, взел участие в Сардийският събор (343 г.) за утвърждаване основния догмат на Христовата църква – вярата в Троицния Бог. В лоното на тази вяра е роден, възраснал духовно и се спасява през вековете православният български народ.

С чиста вяра и богопознание светите равноапостоли братя Кирил и Методий и техните предадени ученици по времето на богомъдрия цар Борис Михаил Покръстител на българския народ, осветиха душите и сърцата на жадното за истинската евангелска духовна просвета славянство, за да богатее в Бога с благодатните плодове на духа. България остана вярна на

свето-Кирило-Методиевия завет. Това е залогът и силата на днешното тържество, вписано в църковно-народния календар като Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост. Изказваме благодарност за предоставяната възможност пратениците на родна България – духовни и културни дейци, ежегодно да извършват поклонение на гроба, приел тялото на богоозарения равноапостолен мъж св. Константин-Кирил, Славянобългарски просветител.

Вашето посещение в страната ни ще Ви даде възможност да се запознаете с наследното на великото дело на св. братя Кирил и Методий, свято съхранено в Църквата ни и възлюбено в душите на благочестивия ни народ.

Наред с тържеството на днешния празник обаче не можем да отгнемем тъжния факт от средата

на 11 век, когато Западът се отдели от Итока. Въпреки това ние сме убедени, че жертвена любов на Христа е силна и дълготърпелива и очаква всички да достигнат до познание на истината, съхранена и проповядвана в светата Православна църква. Вдъхновени от тази божествена любов, ние се стараем да я оделотворяваме в живота.

Съзнавайки нашия дълг като носители на Христовата светлина, ние непрестанно полагаме усилия за утвърждаване на истината и справедливостта, за опазване ценностите на човешката култура и цивилизация, за утвърждаване на мира в света и добра воля между хората. Отправяме призив към всички да следват този богоначертан спасителен път.

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ!

† Врчански митрополит КАЛИНИК

Слово на 11 май в Рим

произнесено на гроба на св. Кирил в базиликата „Сан Клементе“

Удостоен съм с великата Божия милост благоговейно да засвидетелствам на това свято място дълбокото си преклонение пред личността и делото на св. Кирил-Константин Филосов. Възправен съм пред величното на неговия сияен образ и незримо сме осенени с благослова на неговия реално присъстващ дух.

Трудно можем да обхванем и изразим тайната и величието на онова дело, на което се обресоха жертвено създателите на славянската писменост. То е преди всичко дело равноапостолно, богоозарено. Чрез него като през духовни двери славянските народи преминаха в лоното на Евангелската светлина, в анализе на всемирната история и се приобщиха към духовната и материална култура на околния цивилизован свят. Чрез цялата за равенство на езиците светите

братя вляха нов живот в устната културна традиция на славянските народи и я превърнаха в книжовна, вековечна. Оборвайки средновековната триезична ерес, те изведоха до успешен край усилията си за въвеждане в църквите на равноапостолно, богоозарено служение на разбираем за всички славянски език и за създаване на достъпен книжовен език и собствена славянска култура.

Огромен е нашият роден, български, отечествен дял във величното Кирило-Методиево дело. „Светите Кирил и Методий“ казва Българският патриарх Максим – ни обдариха

с неосенени духовни блага: азбука, литературен език, книжница, училище и църква. Живителните струи на тяхното дело са събъствали вековната съдба на българския народ. Те са оставили своя отпечатък върху всички решителни стъпки, главни етапи и събдобенни моменти в историческия друм на нашата Църква, на народ и държава“ (На Господнята нива, т. I, с. 199).

Дълбок поклон пред светилските образи на Първоучителите на славянските народи в Европа свети Кирил и Методий и молитвени застъпници пред Бога за всеотранно евангелско благополучие. Тяхното сияние и слава са непомръкващи в историята, пътеводители към бъднините. Да пребъде и процъфтява през вековете величавото и безсмъртно Кирило-Методиево дело! Амин.

СПРАВКА

Митрополит Антоний Сурожки

С думите на светците и с думи свои

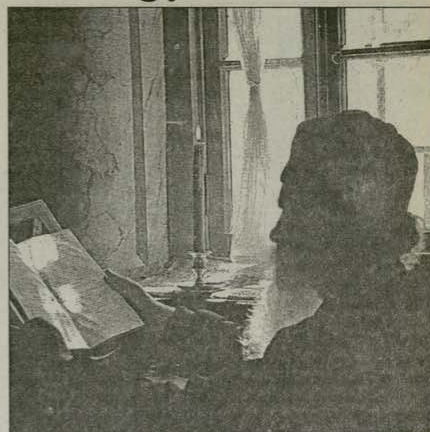
Поради липса на дълбок личен религиозен опит, ние можем да се молим с молитвите, изтързани се от душите на светците. Но веднага възниква въпросът: как да се приобщим не към думите (това не е трудно), а към съдържанието в тях. Вече давах пример, че бихме могли да го направим по същия начин както, когато слушаме музикалните произведения на великите композитори. Те превъзхождат нашия опит във всяко отношение. Разбира се, не само в чисто музикално отношение. Тяхното възприятие на света, дълбочината на чувствителността им, способността им да изразят това свое възприемане на света чрез звук, хармония, да внесат такава дисхармония, която не убива смисъла и музикалната строй, а обратно, подчертава ги и прави реална картината на живота и опита – тези качества могат да възприемем от тях. Ние не ги притежаваме и не се случва често да възприемаме живота като тях.

Ето по такъв начин можем да се влеем в молитвата на светците.

Вероятно бих могъл да поясня същото с друг пример. Случая се възрастните да забравят за детето, свързано някъде в ъгъла на стаята, докато те си разговарят. То се заслушва. Първоначално то слуша разговора на възрастните и той му се струва неразбираем, безсмислен: говорят все за неща, които са му недостъпни. После изведнъж някой заговаря и внезапно то започва да разбира всичко, човекът разказва нещо и чрез разказа му до детето достига разбирането на този човек за живота, то успява да схване нещичко, слуша и с цялата си душа откликва: да, така е, вярно е, точно така! ... После разговорът отново става „възрастни“ и то престава да разбира. А понякога възрастните говорят такива неща, които то съвсем не може да възприеме, които не само че надвишават неговия опит, но и са в разрез с него.

Това се случва и с нас, когато четем или слушаме молитвите на светците. Те са като възрастните, а ние сме като децата. Техният опит понякога безкрайно превъзхожда нашия. Но ако само започнем да слу-

шаме внимателно, с интерес – като не се опитваме да се приспособим, а се старам да разберем всичко, което ни е достъпно и да реагираме на това, което ни е недостъпно, то нашата молитва ще става все по-дълбока, по-изтънена и по-правдива. В някой момент, като отговаряме, като откликваме на молитвата на светеца, ние ще кажем: „Амин!“ – а това значи, „Да, да, вярно е! От цялата си душа съм съгласен с това“. На моменти молитвата му ще ни бъде съвсем неразбираема и тогава можем да кажем: „Господи – не разбирам! Как е възможно това?“ Понякога изрази като „Аз съм най-големият грешник на земята“, излезли от устата на човек, за когото знаем, че е светец, ни се струват напълно абсурдни и тогава ние ще кажем: „Господи, това не може да бъде и аз не мога да го кажа за себе си, не се чувствам грешник!“ Ето тогава нашата молитва ще бъде правдива, тогава ще можем да пристъпим към молитвите на светците, без да се опитваме да се влеем в тях изкуствено, без да се правим, че всичките те-

щи думи са мои собствени, а ще ги използваме така, че да кажем истината за себе си и за светеца да узнаем повече истината, отколкото сме знаели до този момент. Тогава съзнанието ни ще се разшири, ще започнем да разбираме повече, отколкото сме разбирали, ще разберем поне това, че има хора с по-дълбок и по-голям опит от нашия, както го разбираме, когато слушаме прекрасна музика или гледаме картина на велик художник. В следващата беседа ще кажа малко повече за това, а засега помислете за молитвите, които знаете и пробвайте с тях, опитвайте се да разберете хората, които са ги писали, чрез тяхното слово и опит.

Всичко това трябва да го кажем пред Бога, за да бъдат отношенията ти с Него правдиви, за да не се преструваш, да не си даваш вид, че уж „а, Господи, нищо друго не желая освен едно, да се срещна с Тебе!“, когато в действителност съществува и заето с нещо друго.

Но понякога ти се иска да се молиш със своите думи, макар и несъвършени. Както понякога на човек му се иска да понее със собствения си глас, иска му се да каже на приятеля си нещо лично със своите думи, да изрази себе си.

Това е много важно. Трябва да се научим да говорим с живия Бог на езика на живия човек. Ние обаче стоим по отношение на Бога в истината: цялото наше отношение към Него трябва да бъде истинно и правдиво. Пристъпвайки към молитвата, ние трябва ясно да си представим с какво сме застанали пред Бога и да Му го заявим открито и честно. Да кажем или: „Господи, измъчих се от твоя бо Теб! Цял ден мина, през който животът ме мачка, чак сега настъпи спокойствие, едва сега мога да побъда с Тебе...“ Или може да се случи да станем и да кажем: „Господи, какъв срам беше днес! Колко недостойно се държах за човешкото си звание. Уплахих се да поема отговорност и я прехвърлих от болната глава на здравата, излъгах, бях нечестен, опозорих се и така опозорих и Теб. Прости ми, Господи!“ Понякога заставаме за молитва и в същото време знаем, че някъде в дълбочината на душата си искаме да се срещнем с Бога, но или в главата ни се въртят разни мисли, чувства, които ни-

как не върви да останат на нашата среща с Бога, или сме така уморени физически и изобщо не изпитваме никакви чувства. Ако ни попитат: какво чувстваш сега? – бихме казали: нищо друго освен болки в тялото от дългия изморителен ден, освен опустошение в душата... Случва се и да се промъкне такава мисъл: „Дай да се помоля по-бързо, че да си дочета книгата, дето съм я започнал, да си довърша разговора, или да се върна към онези свои мисли...“

И ако сме имали достатъчно мъжество, правдивост, честност така да застанем пред Бога, тогава молитвата ни би била правдива и по-нататък. Бихме могли да изразим пред Бога радостта си от това, че ето на, най-сетне светъл лъч, и мога да побъда с Теб – както става, когато си с приятел, с жена си... Може да се случи, засрамени, да кажем: „Господи, аз Те знам, Ти си моят Бог, а не ми се иска да побъда с Теб – какъв позор! Срам ме е! Така не се държа и с приятелите си...“ Понякога пък се изправяме пред Бога и казваме: „Господи! Денят ми беше позорен и унижителен – показвах се недостойно за званито си на човек, както да кажа за званито си на християнин – прости ми! Дай ми покойно чувство. Разтърси душата ми до дълбините ѝ, за да се очисти, да се опомня и това никога повече да не се повтори...“

Ако започваме молитвата си по този начин, молитвата ни би станала жива, защото е тръгнала от живота струя на душата ни. Нека пристъпим към това! Да се опитаме да се молим на Бога с истинна, и тогава ще ни се даде да се молим и с дух.

Превод Анастасия РАШЕВА

АПОСТРОФ

На Страшния съд СПИН-ът не е привилегия

Девнадесети май беше обявен за специален Ден в памет на жертвите от болестта СПИН. Има и Международен ден за борба срещу СПИН-а, а отделните международни, национални и регионални прояви навсякъде по света, свързани със заболяването, са безчет. И политики, и културна общественост, и младежки организации провеждат своите кампании.

Сякаш като се организират достатъчен брой рок-концерти, като се раздават безплатно достатъчен брой „предпазни средства“ по дискотеки, като се съберат достатъчен брой демонстрации на площада, всичко това може да прогони вражеската болест.

Ето така се бори нашият свят с проблемите си.

Навлиза се и в църковната територия. На 19 май група тийнейджъри, активисти на Червеня кръст, бяха поръчали в един от столичните храмове да се отслужат панихиди за починалите от СПИН.

Църквата, разбира се, никога не отказва молитвите си в подобни случаи, но има нещо прекалено във всички тези „тематични“ акции, и то по една толкова страшна и тревожна тема. Защото дори поръчаните панихиди се отчитат като вид дейност, като поредното мероприятие в „борбата“.

После ни питат от „По света и у нас“ какво прави Църквата ни срещу СПИН-а, а като им отговорим, че увещава хората да съхранят целомъдрие и изобщо да спазват евангелските заповеди, изриват този отговор от репортажа. Защото го ненавиждат, презират го като „средновековен“, като единствено неприемлив. На екрана остават кадри със свещи, кадене и млади хора с униформени тениски, а първоното слово е покрито от дикторски глас.

Но нека за малко бъдем искрени, както човек не може да остане искрен пред смъртта.

Болестта СПИН е резултат от премножили се грях в света – пряка последица от блудството и мъжеложството, които от греховни човешки немощи днес са се превърнали в предпоставка за обществено напредък!

Фактът, че години по-късно от СПИН се заразяват и умират невинни хора, дори невръстни деца, говори само за това колко страшни са последиците от грехопадението и как злите дела на едни навличат страдания на още много хора. Няма зло, което да си остане само наша лична работа. То винаги по някакъв начин се разпростира и над другите.

Ние знаем, че Бог няма да посрами и остави без награда невинно пострадали, а Църквата храни блага надежда и за прегрешилите. Останайки се на Божията милост, тя се моли за тях и молитвите ѝ не са напразни.

Но няма смърт, която да дава на някого особени привилегии, освен смъртта на праведните.

По света днес много хора стават жертва не само на СПИН, но и на други страшни болести – рак, инфаркт, инсулт. Измирят милиони хора от глад, от насилие, дори от душевна мъка. Не е справедливо да ги делим поради нашите греховни земни съображения, а най-малкото – когато се опитваме лукаво да утвърждаваме греховните си страсти като свое право на романтични преживявания и дори като добродетели.

На Страшния съд, когато Христос дойде в славата Си и се изправи пред Божия престол, всички ще бъдем изпитвани еднакво за делата си. Затова го наричаме „страшен“ – защото е справедлив и неподкупен.

ЦВ

Трансплантологията в дати

През 1900 г. се извършват първите експериментални присаждания на бъбреци.

Първата ксентрансплантация на бъбрек от свиня е извършена от Е. Улман в 1902 г.

Първото присаждане на бъбрек от труп е направена в 1931 г. от Ю. Вороний.

Първата имплантация на изкуствено сърце датира от 1937 г. и е извършена от В. Демиков.

Първите успешни трансплантации на бъбреци от живи донори прави Д. Хюм в 1952 г.

В 1967 г. К. Бенард прави първото в света присаждане на сърце.

Само за 1 година през 1968 г. са направени 101 подобни операции.

В 1982 г. IX световен конгрес на трансплантолозите отчита повече от 700 присадени сърца.

Във всеки един момент от 8 до 10 хиляди човека очакват донорски органи.

По информацията от Диана ИВАНОВА

ИНТЕРВЮ

Енорийският център „Възнесение Христово“ в Бургас

Отец Захари Дечев е енорийски свещеник в катедралния храм на Бургас „Св. Кирил и Методий“ и председател на енорийския център „Възнесение Господне“. Воден от желанието си да продължи просветителското дело на патроните на храма, в който служи, той и неговите събратя свещеници се захващат с нещата задача да образуват религиозно и да приобщат към вярата и живота на енорията своите съграждани. Въдъхновен от активната дейност на енорийските центрове към Руската православна църква, о. Захари прилага техния опит, с който се запознал по време на специализирани семинари. Той с въодушевление разказва за изминатия път, за намеренията им, за нуждата от религиозна просвета и възраждане, за енорийските си.

В брой 18 от септември 2001 г. „Църковен вестник“ публикува известие за една инициатива на бургаското духовенство. В него се споменава и за изразител от протодякон Захари Дечев намерение на свещениците от катедралния храм „Св. Кирил и Методий“ да създадат духовно-просветен център към храма. Само няколко месеца по-късно енорийският център „Възнесение Христово“ е вече факт.

— Отец Захари, към коя част от обществото ни най-напред трябва да насочи своите усилия Българската православна църква?

— Първостепенна задача е работата със семействата. Оттам започва всичко. Няма ли човек добро стабилно се-

мейство, където да намира подкрепа за своите начинания, трудно може да се реализира като пълноценна личност. Семейството трябва да е оазис на спокойствие и сигурност, извор, от който членовете му черпят сили и въдъхновение, за да напредват по пътя на духовното израстване.

— В какво се изразява работата ви със семействата?

— Работи се в две направления: 1. Подпомагане изграждането на пълноценни отношения между съпрузите на основата на християнската безусловна любов и 2. възпитанието на децата в духа на християнските ценности и морал, което полага здрава основа за тяхното изграждане като личности.

— Индивидуално ли подходате към всяко семейство?

— Индивидуалната работа е само в рамките на тайнството изповед, където свещеникът дава напътствия за съпругеския живот. Освен това провеждаме лекции, беседи, стареем се да включим цялото семейство в енорийския живот, за да имат те една вяра, един мироглед, еднакви духовни ценности и цели — на тази основа да изградят помежду си отношения на взаимна любов, взаимопомощ и уважение за цял живот.

— Отскоро към енорийския център заработи програмата „Живот“. Какви са нейните цели? Разкажете нещо за работата ви в това направление.

— Целта е да се предотвратят абортите, които са тежка смъртен грях, най-грубо посегателство върху един невин човешки живот. Ангажираме се лекари от нашата енория, които да изнасят медико-просветни лекции за развитието на плода, методите за извършване на аборт, какво става с абортиранияте деца... Ние пък, свещениците, запознаваме хората с богословската страна на проблема. Издаваме и просветни брошури.

— Важна част от дейността на енорийския център е работата с деца. Колко групи имате сега?

— Шест: забавка за най-малките, за деца в предучилищна възраст, първокласници, III и IV клас, V и VI клас, VII и VIII клас. В неделното ни училище идват между 90 и 120 деца.

— Към неделното училище имате и детска работилница. С какво се занимават децата там?

— Изработват икони, кръстчета, свещници, от керамика, усвояват стъклопис, изписват великденски яйца, правят великденска украса... Търсим нови интересни форми за работа. Приложната работа се приема много добре от

децата наред с вероучението. Предстои в най-скоро време да направим благотворителна изложба с предметите, изработени в ателието. Планираме да направим и театрална школа и детски църковен хор, вече сме ангажирали музикален педагог.

— В работата на енорийския център са включени и занимания по православно краезнание. По каква програма се провеждат те?

— Програмата е авторска, съвместно дело на краеведа доцент д-р Вида Буковина, историка г-жа Милка Бихоломова, участвам и аз в качеството си на богослов. Това е пръв опит в България да се изучи историята на православията в конкретен район.

— Какво е участието на децата в това начинание?

— Програмата е насочена към по-големи деца — групата е от 21 деветокласници. Провеждаме поклоннически пътувания, по време на които децата изпълняват конкретни задачи. Например това тяло ще направим прочуване на с. Кирова и района, община Средец. Местните хора ще приоритет децата по домовете си, храната ще осигурим ние. Едини деца ще рисуват различни забележителности, други ще изследват фолклора, наименованията, историята, различни предания. Някъде ще съберем материала, ще го обработим, ще направим обобщения, изводи и ще ги огласим.

— Отец Захари, каква е формулата за успеха на дейността в енорийските центрове?

— Екипна работа във всяко от направленията. От изключителна важност е ролята на свещениците, те трябва да са инициаторите, генераторите и главните координатори на енорийския живот. Разчитаме много на представителите на интелегенцията. Те са своите знания и професионални умения могат да са от голяма полза за всички в енорията. Сътрудничим си с преподаватели и специалисти в различни области, доброто сътрудничество с медиите в града ни помага много. Впрочем всеки член на тялото Христово има свои дарования от Бога и може да допринесе с нещо за всеобщото благо и спасение. Стига да иска. В Божие име сме се събрали и сме обединили усилията си и няма как да не успеем, защото „където са двама или трима събрани в Моё име и аз съм посред тях“, казва Господ.

Разговора води
Александра КАРАМИХАЛЕВА

Просвещение и общение с Бога

Порочна практика, наследена от времето на тоталитарния режим е да се присвояват плодотворите на църковното дело, като се игнорира истинската му същност и му се придава светски облик. 24 май, Празникът на славянската писменост и култура, е краткоречив пример за опита да бъде отделено обществено дело от боговдъхновена мисия на светите братя Кирил и Методий. Разделението между светско и религиозно явно е дълбоко коренено в съзнанието, тъй като години наред бے изтъкването като критерий („светския“ характер на образованието), възпрепятства възвездането на вероучение в училищата. И ако промените в законодателството могат да се извършват на всеки четири години, при всяка смяна на управляващите политически сили, то промяната в обществените нагласи и предрасъдъци е свързана с израстване на личното съзнание. Този процес обаче изисква години и усилна работа най-вече от Църквата.

В този дух в последните години тя ясно подкрепя усилията за възвездането на предмет религия в образователната система. Още през 1997 г. Църковно-народният събор постанови своето становище, че трябва да се преподава православно вероучение в училищата. Но от тогава и до днес религиозното просвещение продължава да среща трудности, най-вече от институциите, което прави организирането му трудно, а преподаването му — възможно само във форми, подходящи повече за философска дисциплина.

През всичките тези години недооценена остана една изключително надеждна форма на просветна и възпитателна работа — църковните училища. Те са важна част от просветно-учителската дейност на Църквата. Освен знания този тип образование има всички възможности да изпълнява и възпитателни функции. Тъй като то е естествено продължение на православното богослужение, в което наред с възрастните и децата като участници в тайнствата придобиват личен религиозен опит.

В този смисъл, когато се говори за религиозно образование, все по-често се използва терминът „литургийна катихеза“. Не само защото св. Литургия пресъздава историческите факти — живота, смъртта и Възкресението на нашия Господ Исус Христос, или защото в символиката ѝ е концентрирано богатството и дълбочината на богословската мисъл през вековете, а защото мистично и реално ни съединява с Бога.

Затова, като има за основа литургийната катихеза, целта на църковното

училище е не само да преподава знание, но да допринася за цялостното изграждане на личността. Естествено тази висока цел, която стои пред църковните училища е невъзможно да се осъществи, ако не е времето, в което се раждат.

Предти години дори в най-малките градчета, а и в селата кипеше оживена читалищна дейност. Читалището, някога център на културния живот на тези макар и малки общности,

ако не само да преподава знание, но да допринася за цялостното изграждане на личността. Естествено тази висока цел, която стои пред църковните училища е невъзможно да се осъществи, ако не е времето, в което се раждат.

Предти години дори в най-малките градчета, а и в селата кипеше оживена читалищна дейност. Читалището, някога център на културния живот на тези макар и малки общности,

ако не само да преподава знание, но да допринася за цялостното изграждане на личността. Естествено тази висока цел, която стои пред църковните училища е невъзможно да се осъществи, ако не е времето, в което се раждат.

Предти години дори в най-малките градчета, а и в селата кипеше оживена читалищна дейност. Читалището, някога център на културния живот на тези макар и малки общности,

ако не само да преподава знание, но да допринася за цялостното изграждане на личността. Естествено тази висока цел, която стои пред църковните училища е невъзможно да се осъществи, ако не е времето, в което се раждат.

Предти години дори в най-малките градчета, а и в селата кипеше оживена читалищна дейност. Читалището, някога център на културния живот на тези макар и малки общности,

ако не само да преподава знание, но да допринася за цялостното изграждане на личността. Естествено тази висока цел, която стои пред църковните училища е невъзможно да се осъществи, ако не е времето, в което се раждат.

Предти години дори в най-малките градчета, а и в селата кипеше оживена читалищна дейност. Читалището, някога център на културния живот на тези макар и малки общности,

ако не само да преподава знание, но да допринася за цялостното изграждане на личността. Естествено тази висока цел, която стои пред църковните училища е невъзможно да се осъществи, ако не е времето, в което се раждат.

Предти години дори в най-малките градчета, а и в селата кипеше оживена читалищна дейност. Читалището, някога център на културния живот на тези макар и малки общности,

ако не само да преподава знание, но да допринася за цялостното изграждане на личността. Естествено тази висока цел, която стои пред църковните училища е невъзможно да се осъществи, ако не е времето, в което се раждат.

Предти години дори в най-малките градчета, а и в селата кипеше оживена читалищна дейност. Читалището, някога център на културния живот на тези макар и малки общности,

ако не само да преподава знание, но да допринася за цялостното изграждане на личността. Естествено тази висока цел, която стои пред църковните училища е невъзможно да се осъществи, ако не е времето, в което се раждат.

Предти години дори в най-малките градчета, а и в селата кипеше оживена читалищна дейност. Читалището, някога център на културния живот на тези макар и малки общности,

Мария ИВАНОВА

ЛИЧНИ

Училище, семейство, религия

В последните години се оказва, че българското общество, респективно училище, не може да се противопостави на съвременните пороци като наркоманията, която провокира любовителството и дава шанс на тийнейджъра за изява на претенциите за осовободеност, и се продалъж към сексуалния либерализъм.

Какво още трябва да се случи, за да бъдат взети адекватни и навременни мерки за защита на бъдещето на нашите деца? За всички е ясно, че нещо радикално трябва да се направи, нещо резултатно. Започна създаването на наркокомунни, където младите хора отиват да намерят някаква мотивация, за да се борят за живота, от който почти са се отказали. Трудна битка с последствията на един порок, който унищожава. Питам се: защо трябва да се стига дотам? Давам си обаче сметка, че ако не възприемаме живота от позицията на безсмъртието, не само върата ни, но и всякаво чувство за отговорност постепенно ще намаляват, докато съвсем ги загубим.

Да се научим да възприемаме битието от тази позиция, за тийнейджъра ще е възможно само ако по адекватен и непринуден начин бъде запознат с ценностната система на християнството.

Никой не може да бъде принуден да бъде праведен, нито насила да бъде отведен в небеса. Хората просто трябва да бъдат научени и ръководени, а това означава – преподаване. Достатъчно ясно и настойчив е Христовият завет: „Идете, научете всички народи...“ Не е нужно да измисляме нещо ново или кой знае какво. Адекватни и прости решения за трудностите ни дава Свещ. Писане, нужно е само да го отворим.

Вероятно мястото, където има огромна нужда от преподаване, е същото това училище. Преподавателят обаче има нуждата да бъде мотивиран освен от собствената си свещ и от тази така загрижена за собственото си бъдеще държава. Виднорените преподаване не трябва да се превръща в отряпко изкуство и нашият стремеж към неговото постигане не трябва да се превръща в отряпна традиция. Но преди още да сме го достигнали, преподаването на религия в училищата е на път да се про-

вали. Защото в българското училище то е под формата на трудни сформирани от учителя групи ученици, които постепенно се разпадат, тъй като за тях няма време в учебната програма и в класните стаи. Защото вътрешно мотивираният преподавател, освен всичко друго е принуден да обхожда по няколко пъти от клас в клас, за да рекламира това, което предлага, подобно на амбулантен търговец на антики. За щат на тези преподаватели е невъзможно да се мисли, а на практика понякога се стига дотам, че те дават много повече средства за възможността да преподават (за пътуване до съответното училище, за храна и т.н.), отколкото изобщо могат да получат.

Въпреки всичко, училището е мястото – отправна точка в преподаването. При оптимално правлен подход децата и младите със сигурност ще намерят нова мотивация за своя живот. Наред с това те ще влязат също в ролята на мисионери или преподаватели на вече разбраното и осъзнато в своите семейства и приятелски кръгове, което е много важно. Когато четенето и споделянето на Свещ. Писане стане традиция в нашите семейства, много по-голяма е вероятността, те да се превърнат в необходимост за децата ни. Родители – четете на вашите деца! Така за тях нашият Спасител ще бъде напълно реална Личност и Неговата изкупителна Жертва ще придобие значение в живота им.

В определен момент всеки ще стане изпълнител на повеленията и ще преподава наученото, разбраното, осъзнатото. А когато свещеникът посрещне децата в храма, за да ги въведе в любов в светите Тайнства, тогава преподаването ще е дало своите добри плодове. Вярата ще даде надежда и на обезнадежените и заедно ще породят любов. Тийнейджърът ще разбере истинското значение на думата „свободен“.

Да обединим усилията си! Да говорим за тези свои проблеми и да търсим тяхното разрешение.

Училището има нужда от реално преподаване на религия. Децата ни имат нужда от реално преподаване на християнска етика и морал. Те заслужават своя шанс.

Елена КОЛЕВА

Св. Дазий Доростолски – първият Христов мъченик в българските земи

Не само че е първият мъченик в тази зона, но автентични източници от IV-IX в. свидетелстват за широко почитане и развит култ в целия християнски свят. Непрекъснат е интересът към доростолския (силитренския) светец и сред научната обществено, който датира от миналия век и се задържа до ден днешен. Специални изследвания и нарочни глави в монографиите на св. Дазий посетиха светилата на раннохристиянската археология, история, епиграфика и литература – Х. Делайе, Н. Цойлер, Ф. Кумонт, А. Бутлер, Е. Крумбахер, Х. Крафт, В. Займова, И. Барня, А. Аморе и др. Наскоро излязлата книга за маририума на св. Дазий от проф. Р. Пилингер от Виенския университет обобщил достигнатото и способства за доучичаването съдбата на този достоен Христов мъченик. Нека спомена и мъжеството наративни, археологически и художествени източници, разкриващи съдбата и мъченическата смърт на св. Дазий – житието му от IV-V в., съхранявано в Парижката национална библиотека, Санахариумът на Цариградската патриаршия от IX в., Сирийския календар от Едеса и Мъченическата история на Исерион от средата на V в., Меналогия на Василий II от началото на XI в., Историята на страданията на Роман, Миниатурата от Меналогия, Саркофага от Анкона и надписа от Аксиополит от VI в. и пр.

Най-ранното изображение на светеца е върху Меналогия (месецослова) на Василий II от началото на XI в. Представен е като мъж над средна възраст, с посребрена коса и брада, в синя свободна туника, изправен пред палач с меч в ръка. Стената се развива на равнино място в подножието на 4 хълма. Като знаем, че в края на X в. Дръстър (Силистра) е бил добре познат на константинополския елит, който вкупом бил тук на брега на Дунав през 971

г. с Йоан Цимиски, то не е изключено художникът да е имал представа за топографията на града. Шо се отнася до образа на св. Дазий, то засега той действително е най-ранният в изобразителното изкуство, но

ме на новогодишните карнавални езически шествия в чест на Кронус на него се пада жребият да играе роля на земното превъплъщение на божеството и в продължение на 30 дни, облечен в царски одежди, да предвож-

до ден днешен в българските земи под формата на куерски игри.

Година на мъченическата смърт на Дазий е при съвместното управление на Диоклециан и Максимиан (284-305), 20 ноември, петък, към четвъртия час (10 часа сутринта) на 24 ден от новолунието. В периода от 284 до 305 г. 20 ноември е петък съвпада с 20.XI.292 г. и 302 г. Навярно в една от тези две години е посечен св. Дазий. Предпочитанията са към 302 г., поради засиления натиск срещу християните в по-късните години от съвместното управление на Диоклециан и Максимиан.

Любопитно е споменаването на св. Дазий в Мъченическата история на Хирероним и в други източници както в Доростол, така и в други градове на империята – Хераклея, Аксиополит, Путоели и пр. Това най-вероятно отразява широката популярност на светеца в различни части на империята през V-VII в., в чест на когото в различни градове са издигнати храмове или параклиси.

Един от солидните документи за мъченичеството на Дазий в Доростол е един саркофаг, съхранен в музея Диоцециано на големия италиански град Анкона, върху който на гръцки е изписано: „На това място лежи св. Дазий, пренесен от Доростол“. Особено важно е наблюдението, че в надписа е използвана гръцката форма на тракийското име на града Доростол, характерна тъкмо за V-VI в. Несъмнено в този саркофаг са лежали светите мощи на Дазий, пренесени от Доростол в Италия при бегството на ромейските му обитатели-християни и при аваро-славянските нашествия в края на VI в. Споменът за родния град на Дазий обаче продължи да живее вековечно в съзвучията на християните.

и. с. к. и. н. Г. АТАНАСОВ
Из публикация във в. „Духовен светилник“ от 6 април 1993 г., стр. Силистра

Саркофагът на св. Дазий Доростолски от IV-V в. в гр. Анкона – Италия

дали е автентичен и дали почива на стари художествени образци, не може да се каже нищо определено.

Много по-автентично и заслужаващо доверие и внимание е житието на доростолския светец. Написването му може да се определи най-рано след църковния събор в Никея от 325 г. и най-късно преди пренасянето мощите на Дазий от Доростол (Силистра) в Анкона, т. е. последната четвърт на VI в. Най-вероятно авторът да е сирийски християнин, а контактите между християните в Добруджа и Сирия са засвидетелствани в писмени и епиграфски паметници и вече са коментирани многократно в историческата наука. Само ще вмества, че около Силистра са разположени най-ранните на Балканите скални манастири, в които през IV-VI в. е служено точно според изискванията на сирийската литургия.

Фабулата на житието в общи линии следва схемата на тогавашната агиографска литература. Дазий, по произход от местните траки, служи като обикновен войник в XI Клавдиев легион по време на съвместното управление на Максимиан и Диоклециан (т. е. между 284-305 г.). По вре-

да бесовските ритуали. Като истински християнин Дазий отказва да бъде съпричастен към езическия култ, поради което е изправен на съд пред легата на легиона Басос. При разпитите Дазий отново категорично отказва да се моли пред обожествените образи на императорите, като казва: „Аз изповядвам, че съм християнин, както много пъти изповядвах, и не се покорявам на никого, освен на Единия безгрешен и вечен Бог – Отец, Син и Свети Дух в трите имена и начала, но в една същност.“ Следват жестоки изтезания и на 20 ноември, петък, Дазий е посечен, за да се увеличи слава. При внимателно вникване в текста за просветения читател става ясно, че законите на жанра са спазени, но само донякъде. Близко една трета от разказа е своеобразно отклонение, за да се проследи езическият ритуал, посветен на Кронус и провеждан ежегодно в една войнишка среда като Дуросторум. И това не е случайно, а преднамерено внушение на автора, носено към съвременниците му, които през V-VI в. още били подвластни на езическата обредност. Тази традиция явно е била толкова силна, та е достигнала

ТАЛОН ЗА АБОНАМЕНТ
за „Църковен вестник“ и сп. „Духовна култура“

Посочете изданието и периода от време, за което искате да се абонирате (моля, попълвайте четливо с печатни букви):

Име..... Презиме

Фамилия

гр./с..... п. код

общ.....

обл.....

ж.к.....

ул.....

№..... бл..... вх..... ап..... тел:

Изпращайте на адреса на издателството попълнения талон за абонамент с приложена квитанция от пощенския запис или копия на платежното нареждане.
(Цените за абонамент и адресът на издателството са публикуван на 8 стр.)

София: „Инж. Ив. Иванов“ 70А (до пазара „Димитър Петков“)
Тел.: 931-22-68, 32-50-79; GSM 087/58-64-24

† Агенция „Хронос“ †

с 14-годишна практика в траурно-обредната и възпоменателна дейност.

► ПРЕДЛАГА УСЛУГИТЕ СИ НА АКТУАЛНИ ЦЕНИ

ПОГРЕБИЕ – 295 лв. (в сумата е включено: административно оформяне на документи; транспорт в гр. София и гробищния парк; хладилна камера за 24 ч.; ковчег; драперия, покров, аранжиране на ковчеза; надгробен кръст; изкопаване и зариване на гроба; товаро-разтоварна дейност в гробищния парк; комплект свеци, жито и погача за 20 човека, 20 комплекта пластм. прибори, бутлика вино, траур за врата и 20 бр. траурни ленти; 10 бр. некролози за 40 дена, 6 мес., 1 год.)

Църковните свеци, използвани в ритуалите, организирани от агенцията, се закупуват само от храмовете и църковните мазезини на каноничната БПЦ.

- Денонощно обслужване
- Окончателно разплащане – след церемонията
- Разсрочено заплащане – до 6 месеца без лихва
- Подсигурява се свещеник от храмовете към каноничната Българска православна църква, където се

► ОРГАНИЗИРАТ ПАНИХИДИ

Пълна информация, ценоразпис и каталози за предлаганите услуги ще намерите във всеки храм на каноничната БПЦ.

Светлата седмица в Родопите

Седмте дни на Светлата седмица – седем глътки жива вода от чистите родопски извори на вяра и благочестие

Изглед от с. Старцево

Група възпитаници от Софийската духовна семинария и Богословския факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ за шести пореден път споделиха радостта на Възкресението Христово с християните от някои градове в Източните Родопи. Участваха в богослуженията, изнасяха проповеди, дариха икони и икони. Организатор на пътуването е Емилян Погончев от ПХД „Св. Евтимий – Патриарх Търновски“ с подкрепата на Балканския православен младежки съюз и приемиците църковни настоятелства.

Светли понеделник, Гергьовден

Храмът „Св. вмчк Георги Победоносец“ в Рудозем е храм-паметник. Вече втора година християните тук посрещат празника със свой енорийски свещеник – о. Антон. Тази година празникът бе ознаменуван и от посещенията на групата богослови, които изпяха малкия храм с красиво източноцърковно песне, изнесоха проповед за боговдъхновения живот на св. Георги и дариха негова икона.

Пасхалната радост обляга домакини и гости, които споделиха общата празнична трапеза. След това о. Антон разказа историята на храма.

Той е единствен в града. Строен е за по-малко от година и осветен през 1926 г. по инициатива на военното министерство, в памет на саможертвата на войните, паднали в боевете по този край през Балканската война. Братската могила се е намирала от източната му страна, до олтара. По-късно костите са пренесени в Мемориалния комплекс на падналите войни през 1912-1913 г. В храма е поставена мраморна плоча с имената на загиналите. Храмът се нуждае от основен ремонт, въпреки че грижовната ръка на настоятелството се чувства на всяка крачка, дори още от новата камбанария. Накор при ремонтни работи около олтара в градината неочаквано са намерени още кости и части от войнско снаряжение: токи, копчета, манерка и др. За да не остане непочитана тази братска могила, има предложение да се отбележи мястото с мраморна плоча, копие на тази в храма.

Светли вторник,

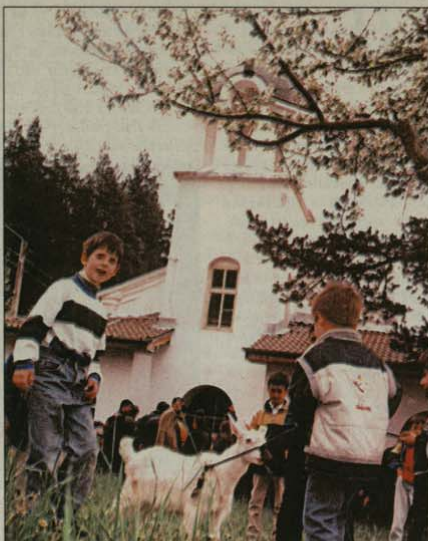
Св. цар Борис, Момчилград

Единственият православен храм тук носи името на светия благоверен цар Борис-Михаил Покръстител. Маркар и много намалела в последните години, поради изселването на младите хора, енорията посреща хромовия празник винаги тържествено. Св. Литургия отслужи специално поканеният за празника от тр. Ардино свещеник Марин Вълков. В светата Литургия взеха участие младежите от семинарията и вокална група от девойки, възпитаници на градския център за култура и изкуство, които огласиха благолепния храм.

Той е строен през 1937 г. от българи, прокудени от Беломорска Тракия. Иконостасът, владският трон, амвонът и двата високи аналоя са украсени с пишна старинна дърворезба.

Тази година хромовият празник съвпадна с третия ден на Великден. С усилията на председателя му о. Карамфил, църковното настоятелство и енорияните храмът посрещна Възкресението с новоизписана оларна апсид, ограда на църковния двор, обновен и лакиран под.

След многолетното и радонния звън на камбаните на общата трапеза бяха поканени и представители от кметството и обществеността на града, повечето от които са мюсюлмани. Гостите топло поздравиха празнуващите и заедно с гайдата и тамбурата на майсторите свирачи всички пяха за красотата на родния край. Трапезата наистина се превърна в трапеза на любовта, според заръките на Исус Христос.

Храмов празник в църквата „Св. Георги“, гр. Рудозем

Светла сряда, Кърджали

Централният храм „Св. Георги“ посрещна тази година Христовото Възкресение с позлата на двете високи кубета. „Шапките“ от перъждаема стомана са изработени в Момчилград и тежат 2 тона. Повърхността им е покрит с титанов слой, който блести като злато, но е много по-устойчив на атмосферните влияния.

Светли четвъртък, Златоград

Светата Литургия, отслужена от председателя на храм „Св. Георги Победоносец“, при сладкогласното песне на групата пътуващи семинаристи и богослови, укрепи духа на гостоприемните родопчани. Гостите дариха на храма им книги с богословска тематика.

Светли петък, Св. Богородица – Живоприемни източник, Мадан

Храмът „Св. Георги Победоносец“ е построен през 1998 година и е символ на силната вяра на християните в този край, населен предимно с изповядващи исляма българи. Около 1000 са православните тук, но за Гергьовден и мюсюлманите даряват щедро храма. Тази година само

дарените животни са 18 – единадесет за курбана, две за детската градина, две за болницата, едно за храма в Рудозем, две за Кръстова гора. През годината настоятелството е събрало дарения на стойност около 9000 лева, с които е съградена нова чешма, помощни постройки около храма и е уредена празничната трапеза на Гергьовден.

Светла събота,

Свети Кирил и Методий, Ардино

По решение на настоятелството на храм „Св. Архангел Михаил“ денят на светите братя тази година се превърна в празник за християните в града, които са не повече от 150. Учестието на групата семинаристи и богослови в св. Литургия накар всички да съпрживеят отново възкресенката радост. С интерес беше изслушано словото, подготовено от Емилян Погончев за делото на светите братя. Старинният храм не е имал свещеник близо 60 години, затова настоятелството смята за голям успех идването на отец Марин Вълков (23 г.) преди по-малко от две години. Той учи богословие, но не щади сили, за да обучи свои помощници в църковното песне, за да има редовно служби в храма.

Съзля имаше в очите на домакините и гостите на разядла, когато всички запяха: „Христос възкресе из мъртви...“

Томина неделя, Девин

Още от вечеряния на Томина неделя църквата „Св. Иван Рилски“ се изпълни с народ – девинци вече добре познаваха и очакваха с радост групата певци. „Добре дошли. Радваме се, че дойдохте да се помолим заедно!“ – тези думи предтоестоят на храма о. Тодор Веселинов посрещна гостите. Почувствали се като у дома, те съриятно запяха и тропарът на св. Иван Рилски огласи храма.

Преди година с дарения и доброволен труд е завършена пристройка към църквата, а кухня и просторна зала, в която се помещава неделното училище. Там след неделната св. Литургия се състоя среща-разговор на тема „Спасителният кораб на Църквата“. Бяха споделени мисли за вярата, трепите и тайнствата, необходимостта от редовно причастяване, работата при наличие на протестантски проповедник в града и др.

В близката околност на Девин са възобновени и добре поддържани два параклиса – „Св. Георги“ и „Св. Дух“.

Поклонническото пътуване на семинаристи и богослови завърши в понеделник. Отец Тодор Веселинов отслужи в с. Михалково св. Литургия и благослови гостите за път. Вкусът на родопските специалитети на презвитера Мария ще се помни дълго ведно с топлото чувство на благодарност към родопчани и благоговение от срещата с корените на българската вяра.

Руяна БОШНАКОВА

Среднородопски събор на християнската култура

В Одринския мирен договор от 1829 г. има специален текст: „Турската власт дава разрешение в съдействие на християнското население в отоманската държава, шото то свободно да строи църкви и изповяда вярата си.“

Родопските люде от Среднородопския край отдавна жадували да имат свои християнски храмове. Първенците от по-големите български селища след дълги преめждия донесли ферманите за осем пъркви в: Горно Райково, Долно Райково, Устово, Соколовци, Левочово, Момчиллови, Славенно и Петково. През пролетта на 1836 г. в Кръстогорнето само за 80 дни са построени 8 храма.

През 1996 г., когато тържествено бе чествана 160-годишнината на храм-

паметник „Св. Неделя“, Среднородопският краеведчески клуб „Бащино огнище“, Община Смолян, Истрическият музей, Държавният архив, Регионалната библиотека „Н. Вранчев“, църковното настоятелство на храм-паметник „Св. Неделя“, параклисите на протойерей Живко Желев, свещеник на храма.

Фестивалът се провежда с благословението на архиепископския наместник ставрофорен свещеник Михаил Михайлов и с активното участие на всички свещеници в Смолянска област.

За духовните лица, историците и краеведите особено интерес предизвикват научните конференции, които организира и провежда съборът.

Първата конференция

Досега са проведени четири празника с участието на църковни хорове от Смолян, Пловдив, Златоград и Чепеларе. Празникът прераснал във фестивал се провежда в просторния храм „Св. Неделя“ в Райково със съдействието на протойерей Живко Желев, свещеник на храма.

Фестивалът се провежда с благословението на архиепископския наместник ставрофорен свещеник Михаил Михайлов и с активното участие на всички свещеници в Смолянска област.

За духовните лица, историците и краеведите особено интерес предизвикват научните конференции, които организира и провежда съборът.

Първата конференция

бе на тема „Историческата роля на храм-паметник „Св. Неделя“ и неговото място в духовния живот на Райково и Среднородопския край“. В поредицата от научни съобщения и доклади участниците в конференцията разкриха богатата история на храма и неговото важно място в духовния живот на цялата Среднородопска област през различните периоди. С голям интерес премина конференцията „Поява, развитие и съвременни аспекти на християнството в Кръстата гора“. Последната конференция, проведена миналата година, бе на тема „Параклисите в Среднородопския край – възникване, разрушители периоди, съвременен възстановяване и изграждане“.

Костадин КУКЛЕВ

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2002 г.

„Църковен вестник“	сп. „Духовна култура“
1 година 19,20 лв.	1 година 16,80 лв.
6 месеца 9,60 лв.	6 месеца 8,40 лв.
3 месеца 4,80 лв.	3 месеца 4,20 лв.
1 месец 1,60 лв.	1 месец 1,40 лв.
Цена на 1 брой 0,50 лв.	Цена на 1 брой 0,90 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА

СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ №4
тел. 987-56-11
тел./факс 980-30-16
Главен редактор
свещ. АНГЕЛ ВЕЛИЧКОВ
Ръкописи не се връщат.

Банкова сметка на Синодално издателство на БЩ
ТБ Бюхим, клон Европа – София, пл. „Св. Неделя“ № 19
банков код: 660 96 608, сметка: 1018147018

Сумите да се изпращат с пощенски запис или по банкова сметка, в които да се изписва точният адрес и пощенският код на получателя!

Напомяне, че „Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.